

Zaaknummer:	Z/18/024771.
Documentnummer:	INT-98926
Datum:	dinsdag 9 oktober 2018 10 OKT. 2018
Onderwerp:	UNESCO Werelderfgoed Romeinse Limes
Bijlage(n):	1

Geachte Raad,

Met deze informatiebrief wil het college u informeren over de stand van zaken met betrekking tot de Werelderfgoednominatie Romeinse Limes.

Inleiding

De Romeinse Limes is de oude grens van het Romeinse rijk en loopt van Engeland tot de Zwarte Zee. Het rijk strekte zich op haar hoogtepunt uit van Schotland tot in het Midden-Oosten en Noord-Afrika. Het Nederlandse deel van de grens van het Romeinse rijk, de Romeinse Limes, staat sinds 2011 op de Voorlopige Lijst Werelderfgoed. Dit houdt in dat het kabinet van plan is om de Romeinse Limes voor te dragen voor de Werelderfgoedlijst van UNESCO. Behalve de grens die ongeveer langs de Rijn loopt, wordt ook voorgesteld om het zogenaamde Kanaal van Corbulo voor te dragen. Het Kanaal van Corbulo loopt door de gemeente Voorschoten ongeveer langs de Vliet. Het 34 km lange kanaal is rond het jaar 50 na Chr. gegraven op bevel van veldheer Corbulo en verbond de Rijn bij Leiden met de Maas.

In 2014 heeft de wethouder van Voorschoten de intentieverklaring Werelderfgoednominatie Romeinse Limes getekend namens het college, samen met de andere wethouders van Limesgemeenten, de Minister en de gedeputeerden van de drie provincies waar de Limes doorheen loopt. Met deze ondertekening onderschrijft de gemeente het belang van de terreinen en participeert zij actief in het proces wat moet leiden tot de plaatsing op de Werelderfgoedlijst.

Bescherming

Op grond van de uitgangspunten van UNESCO hoeft niet het volledige kanaal op de Werelderfgoedlijst geplaatst te worden, maar moet wel een aantal representatieve terreinen worden geselecteerd. UNESCO maakt daarin onderscheid in kernzones en bufferzones. De kernzones zijn de dragers van de kernwaarden van de Limes en van eminent belang voor het nominatiedossier. Binnen de gemeente Voorschoten liggen drie terreinen die zijn voorgeselecteerd als mogelijke kernzone. Ook in Leidschendam-Voorburg liggen drie mogelijke kernzones.

Als ruimtelijke schakel tussen de kernzones van het Kanaal van Corbulo liggen de zogenaamde bufferzones. Juridisch is een belangrijk onderscheid te maken: kerngebieden dienen straks archeologisch Rijksmonument te zijn; van de bufferzones wordt enkel een planologisch beschermingsregime verlangd. Naar verwachting is het regime voor de bufferzone zoals dat nu is opgenomen in de verschillende bestemmingsplannen afdoende. Het aanwijzen van archeologische Rijksmonumenten door de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed gebeurt alleen als daar binnen de gemeente draagvlak voor is.

Onderzoeken kernzone

Op de drie terreinen (zones in de Vlietwijk, Starrenburgerpolder en Knippolder) die zijn voorgeselecteerd als kernzone, vindt in de eerste helft van oktober archeologisch onderzoek plaats. Zie ook bijlage 1. Dit onderzoek richt zich op de correcte begrenzing zowel horizontaal als verticaal (in de diepte). Ook wordt de kwaliteit van de resten van het Kanaal van Corbulo op die locaties in kaart gebracht.

Planning

Het archeologisch onderzoek (booronderzoek en/of proefsleuvenonderzoek) wordt in oktober 2018 uitgevoerd, nadat betredingstoestemming van de grondeigenaars is verkregen. De NLS gebruikt de onderzoeksresultaten van het archeologisch onderzoek voor het zogenaamde nominatiedossier, waarin de begrenzing van de kernzones en bufferzones wordt opgenomen. Het College krijgt nog de gelegenheid om te reageren op het nominatiedossier (naar verwachting eind 2018/begin 2019).

Bij instemming met het nominatiedossier zal de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed een aanwijzingsprocedure tot archeologisch Rijksmonument opstarten voor de kernzones. Het definitieve nominatiedossier zal in 2020 worden ingediend bij UNESCO, zodat het besluit om de Romeinse Limes aan te wijzen als UNESCO werelderfgoed in 2021 zal vallen.

Kansen

De Werelderfgoedstatus biedt wereldwijde erkenning en het is een blijk van waardering voor de manier waarop bewoners en gebruikers tot op de dag van vandaag met een object, plek of gebied zijn omgegaan.

De unieke waarden blijven behouden. De Romeinse Limes heeft een archeologische schat nagelaten in de Nederlandse bodem. Funderingen van forten, wachttorens, kades, havens en badhuizen zijn gevonden en er zijn maar liefst 22 schepen geborgen. Samen vertellen deze archeologische waarden het verhaal van een bijzondere beschaving die een belangrijke bijdrage heeft geleverd aan de verdere ontwikkeling van ons land. De uitstekende conserveringseigenschappen van de bodem zorgen ervoor dat veel objecten, waaronder hout, uitzonderlijk goed bewaard zijn gebleven. Zo ook bijvoorbeeld de beschoeiingspalen van het Kanaal van Corbulo.

Plaatsing op de Werelderfgoedlijst biedt ook sociaal en economische kansen. Het Werelderfgoedlabel kan worden gebruikt als marketinginstrument en is een uniek middel om bijzondere plekken te profileren en onder de aandacht te brengen van bewoners en bezoekers. Om die kansen te benutten is het belangrijk te investeren in projecten en activiteiten die het erfgoed toegankelijk maken voor een groter publiek.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

A. R. de Graaf,
gemeentesecretaris

P.J. Bouvy-Koene,
burgemeester

Deze brief is digitaal vastgesteld. Hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

